

Teller: Marlies van Santen

Marlies van Santen is van jongs af aan al een natuurliefhebber, maar sinds haar Leidse biologiestudie houdt ze zich pas echt veel met vogels bezig. Een cursus broedvogels tellen bij de Vogelwacht Delft trok haar definitief over de streep en sindsdien is ze volbloed 'vogelaar'. Tegenwoordig woont en werkt Marlies in Hellevoetsluis. Vogels in stedelijk gebied hadden altijd al haar speciale belangstelling, dus toen Sovon het Meetnet Urbane Soorten (kortweg MUS) begon, was ze al snel van de partij. Anno 2021 telt Marlies twee MUS-routes in haar stad; eentje sinds 2008, de ander is ze na een verhuizing in 2017 begonnen. Moeiteloos somt Marlies de voordelen van een MUS-route op: 'Ik hoef er niet ver voor te fietsen, en je hoeft er minder vaak vroeg je bed voor uit dan voor een BMP-telling buiten de stad.' Dat zijn inderdaad prettige kanten van MUS, maar nog belangrijker is dat we dankzij MUS-tellers de ontwikkeling van de broedvogelstand in stedelijk gebied nu veel beter kunnen volgen. Marlies heeft op haar routes al heel wat soorten zien komen en gaan. Zo zaten er in de eerste teljaren nog enkele Zomertortels op een braakliggend landje in de stad. Misschien waren dat wel de laatste 'stadse' Zomertortels van Nederland.

Een kenmerkende soort voor de wijken van Marlies is de Gierzwaluw die graag broedt onder de overstekende dakpannen die in de jaren zeventig en tachtig nog in zwang waren, maar in recenter gebouwde stadsdelen goeddeels ontbreken, nét als de Gierzwaluw. Bij de start van de tweede MUS-route kwam Marlies een geheel nieuwe 'stadsvogel' tegen: de Cetti's Zanger. Marlies is benieuwd of de soort de komende jaren nog op meer plekken in de stad zal opduiken. Gezien de aanwezigheid van nogal wat riet- en ruigteopstanden langs de vele stadswateren is dat niet onmogelijk.

Een wat algemenere stadsvogel is de Kauw die op de MUS-routes van Marlies 'alomtegenwoordig' is. Hij lijkt hier ook talrijker dan in de later gebouwde wijken. De Huismus leek op haar routes eerst af te nemen, maar toont de laatste jaren enig herstel. Andere soorten lijken definitief te zijn verdwenen, bijvoorbeeld de Fitis (sinds 2015). Groenlingen waren ooit normaal, maar nu komt ze hooguit nog een enkel exemplaar tegen op de nieuwe route. De Usutu-klap kwam ook bij de Hellevoetsluiser Merels hard aan. Witte

Marlies van Santen, Voornes Duin ZH, 14 november 2021. Foto: C. van Santen

Kwikstaarten komt Marlies sinds 2018 geregeld tegen, maar Spreeuwen nemen jaar op jaar af. De Halsbandparkiet duikt nu en dan op en een vestiging in de nabije toekomst is niet uitgesloten. Kortom, er zit heel wat dynamiek in de door Marlies vastgelegde broedvogelstand. Ze hoopt dan ook nog heel wat jaartjes door te tellen, want 'stadsvogels zijn niet minder leuk dan soorten in natuurgebieden'. Met elk jaar dat Marlies blijft MUSsen worden haar gegevens waardevoller en wordt het belang van goede tijdreeksen in stedelijk gebied onderstreept. Het effect van allerlei ontwikkelingen kan op die manier goed in beeld worden gebracht. Zo is veel van de oorspronkelijke groenaanplant op leeftijd en zal het niet lang meer maken, met de nodige gevolgen voor de vogels.

Marlies kent alle telpunten inmiddels op haar duimpje en blijft benieuwd als ze naar een volgend punt fietst: 'Zouden er, net als vorig jaar, weer veel Huismussen zijn? Zouden er hier nog een paar Spreeuwen over zijn?' Dat bedoelen we dus: stadsvogels tellen is verre van saai!